

BONAR

HET MELAATSE BATAKJONGETJE

Door Gjalt de Jong

AAN

DE LEIDER (STER)

UITGEGEVEN DOOR DE
JEUGDCOMMISSIE VAN HET
NEDERLANDSCH BIJBELGENOOTSCHAP
HEERENGRACHT 366
AMSTERDAM - 1951

Tekeningen van
W. G. v. d. Hulst Jr.

BONAR

HET MELAATSE

BATAKJONGETJE

1. *Waarom Bonar niet slapen kan.*

Bonar heet hij, de stevige Batakse jongen van tien jaar.

Pikzwart is zijn haar. En verder is hij helemaal bruin!

Zijn grappig platte neus is bruin. Zijn handen, vingers en voeten zijn bruin. Zijn oren zijn bruin. Net of hij van chocola is. Hij heeft de kleur van zijn mooie, warme land.

Meestal kijkt hij met zijn pittig bruine ogen guitig de wereld in. Maar nu helemaal niet! Er zijn ook heel droeve dingen gebeurd.

't Is nacht. Op een uitgerold matje, zo maar op de harde houten vloer ligt Bonar in het vreemde huis en snikt zachtjes, ingehouden. Want hij wil zijn oom en tante beslist niet wakker maken! Die liggen naast hem op de vloer en slapen heerlijk!

Onder het houten huis, op hoge palen gebouwd, slaapt het vee. De geuren van varkens, buffels en paarden komen door reten in de vloer de kamer binnen. En liefelijke geuren zijn het niet!

Een paard, gebeten door een zwerm gonzende muskieten, jeukt zijn rug tegen één van de palen, waardoor het huis heen en weer wiebelt. Een grote buffel steekt een hoorn door een vermolmde plek in een plank boven zijn kop en de punt prikt door het matje heen net Bonar in de rug.

Het smeulende vuurtje op de bergstenen in de hoek van de kamer verspreidt rook in het rond, die de ogen doet tranen.

Aan al deze dingen is een Batakse jongen in de bergen van Noord-Sumatra gewoon.

Er zijn heel erge dingen gebeurd, waardoor Bonar de slaap niet vatten kan. Een maand geleden is zijn Vader gestorven. En gisteren zijn lieve Moeder en het lieve schattige zusje van één dag oud!

Is dat niet erg?

Bonar is een wees geworden. Van droefheid kan hij niet slapen. Wat is het naar en vreemd en donker in het huis van zijn Oom en niemand troost hem!

Buiten achter het huis bengelt aan een bananenstam een zakje van gevlochten riet met gekookte rijst en een eitje. Het is een geschenk aan de gevreesde geest, die Moeder en kind wegnam!

Grote uitgesneden koppen van hout in de fraaie voorgevel van het huis helpen ook mee, om gevaarlijke geesten op een afstand te houden. Bonar woelt zich om en om....

2. *Op de Passar.*

De volgende dag is het marktdag. Van heinde en ver zijn Batakse vrouwen met koopwaar op het hoofd en Batakse mannen naar de markt gekomen.

Wat een roezemoezige drukte op zo'n markt! Er is van alles te koop: gepelde en ongepelde rijst, eenden- en kippeneieren, palmwijn, eigen-geweven doeken, blauw, geel, rood geverfd en met gouddraad er door, kookpotten van gebakken klei. En dan al die Indische vruchten!

Wel tien soorten bananen, doerians, terrongs, manggistans, enz. Rundvlees, buffelvlees, paardevlees en.... hondevlees!

Het is er vol met mensen. Want wie niets te kopen of te verkopen heeft, komt toch! Marktdag is de gezelligste dag van de week! Men kan er immers veel nieuwtjes horen. Daar houden ook de Bataks van! Er is ook een dobbelhoek op de markt. Daar is het stil. Maar de ogen spreken! Als een politieagent nadert, zijn dadelijk dobbelstenen en dobbelkaartjes verdwenen.

De Oom van Bonar zit er ook en dobbelt mee. Op zijn gelaat is grote spanning te lezen. Zijn ogen gloeien! Hij heeft een slechte dag. Zijn paarden, varkens en buffels heeft hij al verdubbeld. Zal hij er zijn rijstveld ook nog aan wagen? Of zal hij ophouden?

Volhouden, denkt hij. Vaak heeft hij in het begin veel verloren en aan het slot alles teruggewonnen en nog grote winst gemaakt!

Hij verliest!

Dan leent hij van een geldschieter, een woekeraar, die steeds in de buurt is en op slachtoffers loert. Oom speelt weer verder, maar blijft verliezen!

Hij staat op, verlaat de dobbelhoek en slentert de markt rond. Wat voelt hij daar in een hoekje van zijn zak? Een kwartje. Dat is alles, wat hij nog bezit!

Hij komt op de plaats, waar vrouwen gehurkt zitten achter grote potten met palmwijn, waarin een klapperdop drijft. Een klapperdop vol kost één cent!

Oom haalt het kwartje te voorschijn. Hij drinkt en drinkt! De slimme vrouw telt. Als Oom voor de twintigste keer de klapperdop leegdrinkt, is hij door de prikkelende alcohol beneveld.

„Stop! Je hebt je kwartje al verdronken!” roept de vrouw.

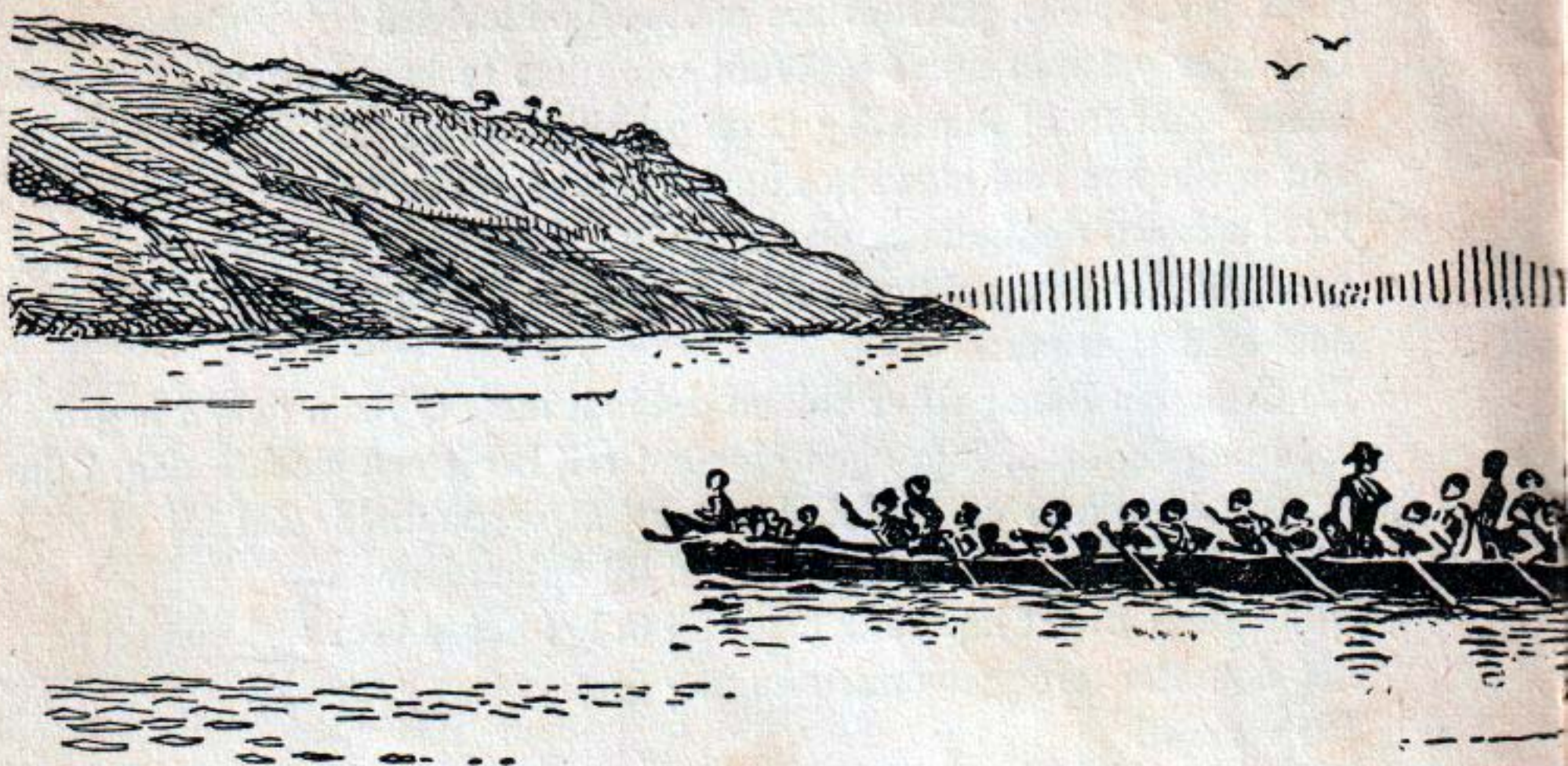
Oom laat de drinknap in de pot ploffen en loopt waggelend weg.

Eindelijk komt hij thuis. Tante schrikt hevig en staart hem aan. Oom ontwijkt haar blik en zegt geen woord, beklimt met moeite de trap van het huis en valt in een hoek van het vertrek spoedig in slaap.

Kennissen komen de angstige vrouw het vreselijke vertellen.

.. .. .

't Is nacht geworden.

Bonar ligt weer op zijn matje. Slapen kan hij niet. Naast hem ligt Tante. Die schreit zachtjes. Nu zijn ze al hun bezittingen kwijt! En nog schulden bovendien!

Even verder ligt Oom. Die snorkt heel luid.

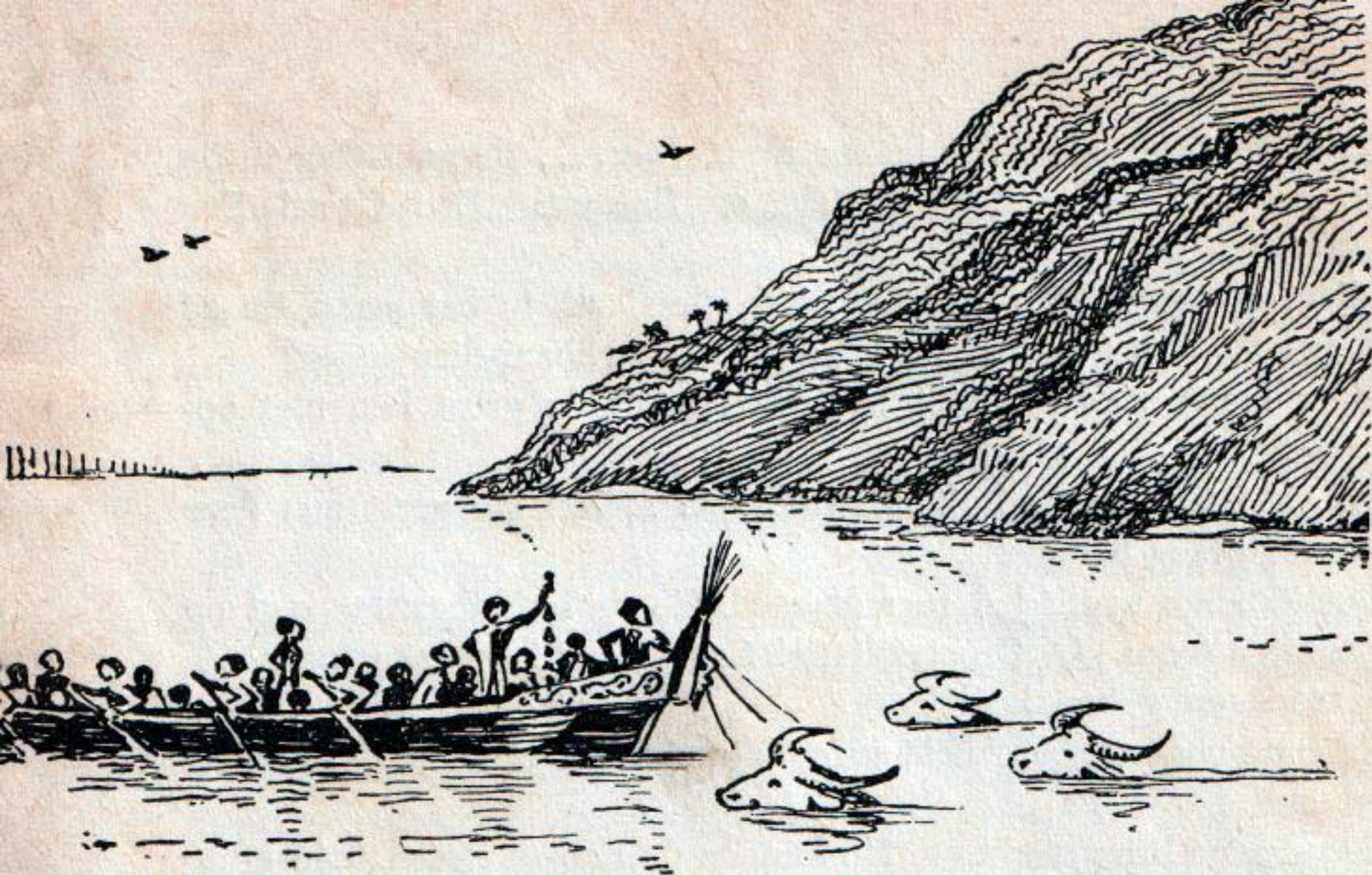
Bonar ligt na te denken. Hoe verdrietig is alles toch. Hij kan hier nu onmogelijk blijven. Oom en Tante zijn straatarm geworden. Wat moet hij doen? Werk is hier niet te vinden.

Lang ligt hij nog wakker. Eindelijk vindt hij een oplossing!
Dan valt hij in slaap.

3. *Naar Samosir.*

Op het prachtig blauwe Tobameer, omringd door hoge bergen, glijdt een grote prauw door bruine roeiers voortbewogen. 't Is een uitgeholde woudreus en bestaat uit één stuk. Een veertigtal mannen met koopwaar en een knaapje bevinden zich aan boord.

Een paar buffels worden zwemmende, achter de boot aan, mee-

getrokken. Voor de beesten is de wijde watervlakte heel ver. De mannen zijn vrolijk gestemd! Zij hebben goede zaken gedaan. En hun geldbuidel is vol en zwaar! Ze letten niet op de schitterend schone natuur, die spreekt van de macht en majesteit van de grote Schepper!

Voor Bonar is de tocht geen plezierreis. Elke riemslag brengt hem verder af van de wal, waar zijn oude vertrouwde dorp staat. Waar zijn vrolijke vriendjes wonen. Zal hij hen ooit terugzien?

Vóór hem over het wijde water ligt het grote eiland. Daar zal hij als knecht hard moeten werken. Met moeite bedwingt hij zijn tranen. Hij wil niet, dat de mensen aan boord hem uitlachen!

Donkere wolken komen opzetten. Een felle regenbui barst los. In een moment hebben de mannen al hun kleren uitgetrokken, opgerold en opgeborgen in de kleine ruimte bij de voorplecht. De regen doet de bruine bodies glimmen, als pasgepoetste schoenen!

Spoedig breekt de zon weer door, droogt hun natte lichamen op en de een na de ander verwisselt zijn paradijscostuum tegen zijn gewone pak.

Ze varen verder over het heilige meer. Dan.... de man vóór in de prauw trekt een angstig gezicht en fluistert: „Een Geest! Een Geest!”

Allen schrikken. Ja, daar zien ze de draaikolk in het meer. En ze weten: daar zit de geest! En het meer is onpeilbaar diep!

Ieder houdt zich muisstil! Misschien heeft de geest hen niet opgemerkt.

De eigenaar van de buffels schrikt het meest! De geest zou deze beesten graag hebben!

Onmiddellijk wordt het roer gewend. En de buffelbezitter zegt op plechtige toon: „O, Grootvadertje! Grote Geest! het zijn maar een paar magere geiten, hoor!”

Na een poos gaat een zucht van verlichting op. Gelukkig, er is niets gebeurd.

Een stevige bries steekt op. Nu kunnen de riemen rusten. Een grote lap gaat omhoog. En enkele uren laten bereiken ze veilig het strand van het grote eiland Samosir.

4. Op het eiland.

Bonar vindt het prettig bij zijn Neef en Nicht. Juist omdat die zelf geen zoon hebben, is Bonar bijzonder hartelijk ontvangen. En al is er veel te doen, dat harde werken als knecht, waarvoor hij bang was, valt erg mee.

Vroeger was Neef visser. Met zijn prauw en zijn netten bevoer hij het Tobameer. Verschillende vissen ving hij, ook goudvissen. Maar de visvangst gaf slechts een karig bestaan.

Nu verbouwt hij witte kool. Dat brengt meer op.

Bonar gaat elke dag mee naar het veld. Er is heel wat te doen. De tropische zon brandt de grond kurkdroog. En vruchtbaar is de bodem van Samosir niet! Elke dag moeten de jonge plantjes begoten worden. Ze scheppen water uit het Tobameer. Bonar draagt samen met een knecht twee emmers aan een bamboestok. De beide dochttertjes van Neef sjouwen een volle emmer zo maar op het hoofd! Onder het

lopen laten ze de emmer los en druk babbelend gaat het heen en weer, van het veld naar het meer en omgekeerd.

De rupsentijd geeft nieuwe drukte. Plant voor plant moet zorgvuldig nagekeken en de vraatzuchtige rupsen gedood. Als de kolen volgroeid zijn, worden ze in grote prauwen geladen en naar de vaste wal gebracht.

Op een avond komt Bonar ziek thuis. En zonder te eten gaat hij naar bed. Neef en Nicht kijken elkaar bezorgd aan. Nicht zegt:

„Hij ziet er al een hele tijd slecht uit. Wat zou hij hebben?”

„’t Is niet in orde met hem. Hij eet de laatste tijd ook veel te weinig en toch werkt hij als een paard. Ik heb zelden een jongen gezien, die zo ijverig is,” zegt Neef.

De volgende morgen ziet Bonar er moe en koortsig uit. Hij heeft slecht geslapen ook. Toch wil hij mee naar het veld.

„Jij blijft vandaag maar eens thuis, ik zal de priester laten komen!” zegt Neef.

Neef gaat met de meisjes en knechten naar het werk.

Daar komt de heidense priester al aan. Zijn heilige priesterstaf met de prachtig uitgesneden mensenkoppen en met een lange haarbos bovenaan heeft hij bij zich. Nicht is op het erf voor het huis en zegt, dat de zieke binnen is. De priester vindt het niet nodig de zieke te onderzoeken en blijft buiten.

Plechtig steekt hij de heilige staf met de scherpe punt rechtop in de grond en danst er om heen. Dan legt hij zijn oor tegen de staf om te horen, wat de geest over de zieke zegt.

„Er moet een beest in de kamer zijn, die de ziekte veroorzaakt,” beweert de priester.

De vrouw kijkt ongelovig. Zij heeft geen enkel dier gezien.

De priester gaat naar binnen, zoekt even en haalt triomfantelijk vanonder een matje een pad te voorschijn! Grote verbazing bij de vrouw. Zij weet ook niet, dat een helper van de priester kort tevoren het beest daar op die plek verstopt heeft!

Dadelijk wordt de ziekteverwekker naar buiten gesmeten.

Maar de volgende dag is de zieke erger in plaats van beter. De priester wordt weer geroepen. Neef blijft nu thuis.

Bonar heeft op zijn gelaat rode plekjes, waarvan enkele witachtig en rimpelig zijn. Ook is zijn gezicht en zijn neus wat opgezet. De priester bekijkt de knaap en roept dan heftig uit: „Hij is melaats! Hij is melaats!” Dat geeft een schrik! Melaatsheid is immers een ongeneeslijke kwaal! En het is een bijzondere straf van de geesten!

Neef en Nicht kijken met angstige ogen naar Bonar. En dan gebeurt op bevel van de priester iets heel ergs! Bonar wordt het huis uitgejaagd, het erf af en het dorp uit!

„Een melaatse! Een melaatse!”

De arme zieke jongen vlucht naar een ander dorp. Maar daar wordt hij evenmin toegelaten. Zo wordt hij van het ene dorp naar het andere verdreven.

Gelukkig, daar ontdekt Bonar op het strand van het Tobameer een prauwtje! Hij ziet ook nog kans gauw een groot bananenblad te plukken. Vlug duwt hij het bootje het water in, grijpt de roeispaan en roeit snel weg.

De wind is hem gunstig en het bananenblad blijkt een goed zeil!

5. *Nergens rust.*

Aan de overzij van het meer komt Bonar weer in zijn oude vertrouwde omgeving. Al die dorpen en dorpjes kent hij. Hier voelt hij zich thuis. Hij denkt, ik ga mijn eigen dorp opzoeken. Daar heeft men zeker medelijden met mij. Daar krijg ik vast wel iets te eten. Daar wonen immers mijn vrienden! Natuurlijk, die helpen me. Die zijn blij, als ze me zien!

Hij nadert zijn dorpje. Hij kent de mensen, die daar aankomen, best! Maar wat is dat? Zodra de mannen hem zien, worden ze boos en schreeuwen ze ruw: „Maak, dat je wegkomt en gauw ook! Je bent melaats! Je hoort in Hoeta-Salem thuis!”

Wat een teleurstelling! Bonar schrikt van die naam: Hoeta-Salem! Dat is het melaatsendorp! De naam heeft wel een mooie betekenis: vrededorp! Maar het is toch de ergste gevangenis van het land. Vroeger heeft Bonar vaak gehoord: wie daar ingaat, komt er nooit meer uit! Een melaatse wordt immers door het volk als een dode beschouwd!

En moet ik dáár nu heen? vraagt Bonar zich af. Ja, ik zie geen andere uitweg. Ik moet toch onderdak hebben? Ik moet toch eten hebben en een plaats om te slapen?

De honger maakt hem zwak en akelig. De koorts maakt hem brandend heet. Hij voelt zijn krachten wijken.

Hij moet nog kilometers lopen! Met moeite sleept hij zijn zieke lichaam voort! Wat een lijdenstocht!

Eindelijk staat Bonar voor de poort van Hoeta-Salem. Hij klopt aan. Wat moet hij straks vragen? Zijn hart bonst en beeft.

Daar gaat de poort al open. Een blanke man staat voor hem. 't Is de directeur. En die zegt met een stem vol medelijden:

„Arme jongen, kom maar gauw mee! Je bent zeker erg moe, hè? En je hebt zeker ook erge honger? Kom maar hoor en wees niet bang!”

6. *In het ziekenhuis.*

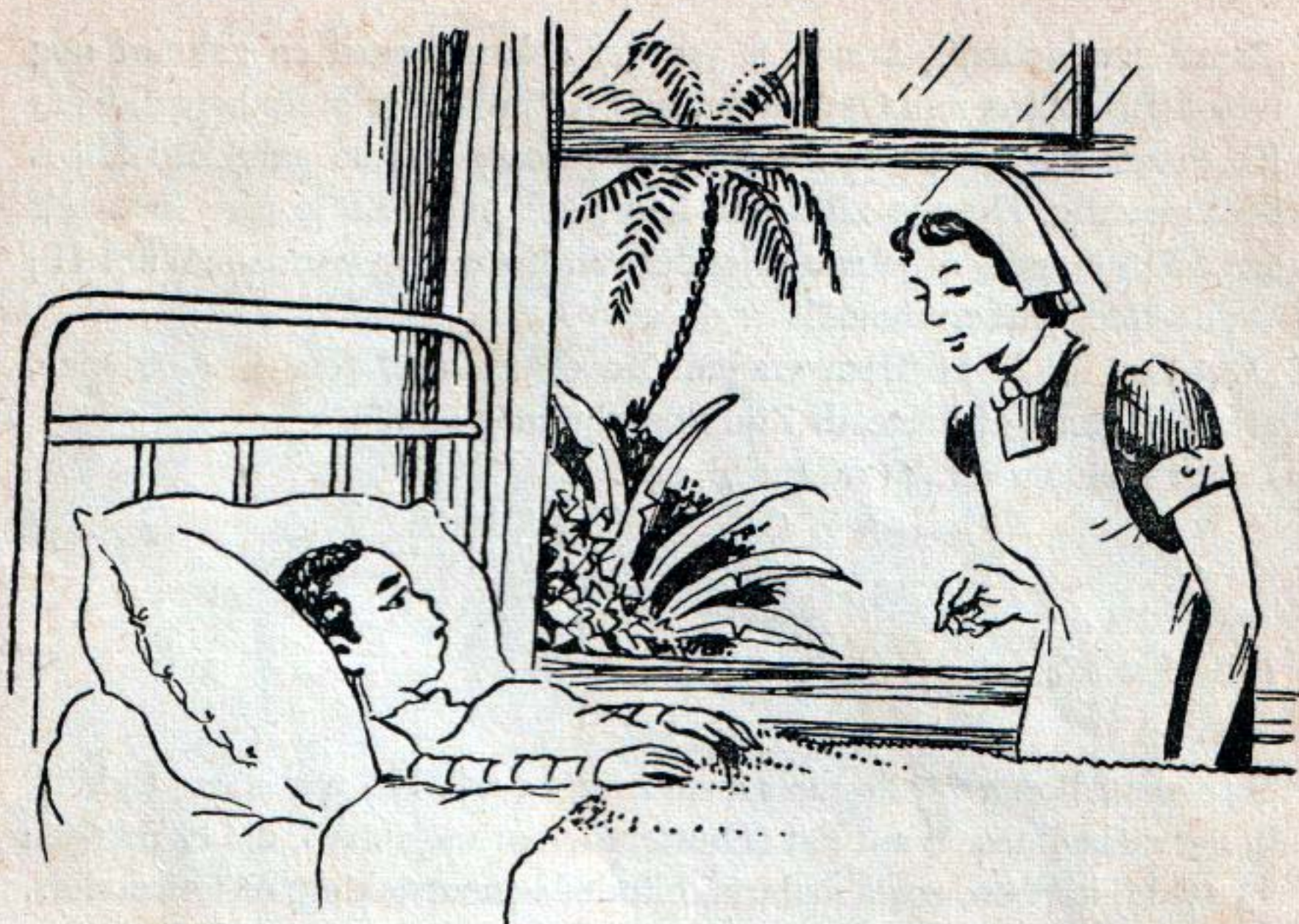
Bonar wordt wakker. Hij kijkt eens om zich heen. In een ziekenzaal, op een keurig bed ligt hij.

Hij vindt het wel wat vreemd op zo'n ledikant, zo hoog boven de grond. Maar hij heeft heerlijk geslapen! Hij ziet witte windsels om zijn bruine huid.

Daar komt een blanke zuster in een lange witte jas op hem af. Die zegt:

„Bonar, jongen, ik heb goed nieuws voor je. Je bent wel melaats, maar we hebben net nieuwe, dure medicijnen tegen melaatsheid gekregen. En daar zullen we jou ook mee behandelen. Je krijgt een jaar lang injecties. Misschien ben je dan wel weer helemaal beter! Ik zal je maar dadelijk een prik geven. 't Is maar goed, dat je spoedig hierheen gekomen bent. De meeste patiënten komen hier, als ze al hun bezittingen kwijt zijn aan de priester. Dan zijn ze arm en de ziekte is intussen zeer verergerd! Jij bent pas melaats en dus is de kans op genezing groter!”

Heel spoedig voelt hij zich in het ziekenhuis op zijn gemak. Elke avond kijkt hij met verlangen uit naar het ogenblik, dat de zuster binnenkomt met een heel dik boek met fijne verhalen en prachtige platen! Zodra de zieken het boek maar zien, wordt het stil in de zaal, want iedereen luistert graag naar het voorlezen.

Kijk, daar is de zuster weer met het fijne boek. Dadelijk begint ze met het voorlezen. Wat luistert die Bonar! Dit verhaal vindt hij bijzonder mooi!

Het gaat over de Zoon van de machtige Hemelheer. Die is op aarde en verzamelt een heleboel kinderen om zich heen. Arme kinderen net zo goed als rijke. Domme net zo goed als knappe. Stoute net zo goed als gehoorzame. En.... bruine net zo goed als blanke!

En Hij praat heel vriendelijk met hen. Hij zegt: „Ik maak jullie allemaal blij en rijk en echt gelukkig, als je gelooft, dat ik de Zoon van God ben.”

Eindelijk is het verhaal uit. De zuster komt naar Bonar toe. Hij mag weer de mooie plaat zien, die bij het verhaal hoort. Nu voor het laatst.

„Hoe vindt je het verhaal, Bonar?”

„Erg mooi, zuster! Maar ik wou, dat het nú gebeurde. En dat ik één van die kinderen was. Dan werd ik ook gelukkig!”

„Deze geschiedenis, Bonar, is vroeger echt gebeurd èn gebeurt nog telkens! De Zoon van God woont nu bij Zijn Vader in de hemel, maar Hij maakt nog iedereen, die in Hem gelooft, blij en gelukkig! Hij is heel machtig. Hij ziet alles. Hij hoort ook alles. En je mag best zelf aan Hem vragen, of je een vriendje van Hem mag worden. Want Hij is de grote Kindervriend!”

„Dat doe ik! Ik ga Hem vragen! En elke avond vóór ik ga slapen, vraag ik Hem, of ik steeds Zijn vriendje mag zijn!”

Dat zegt Bonar en dat méént hij ook.

7. In het Melaatsendorp.

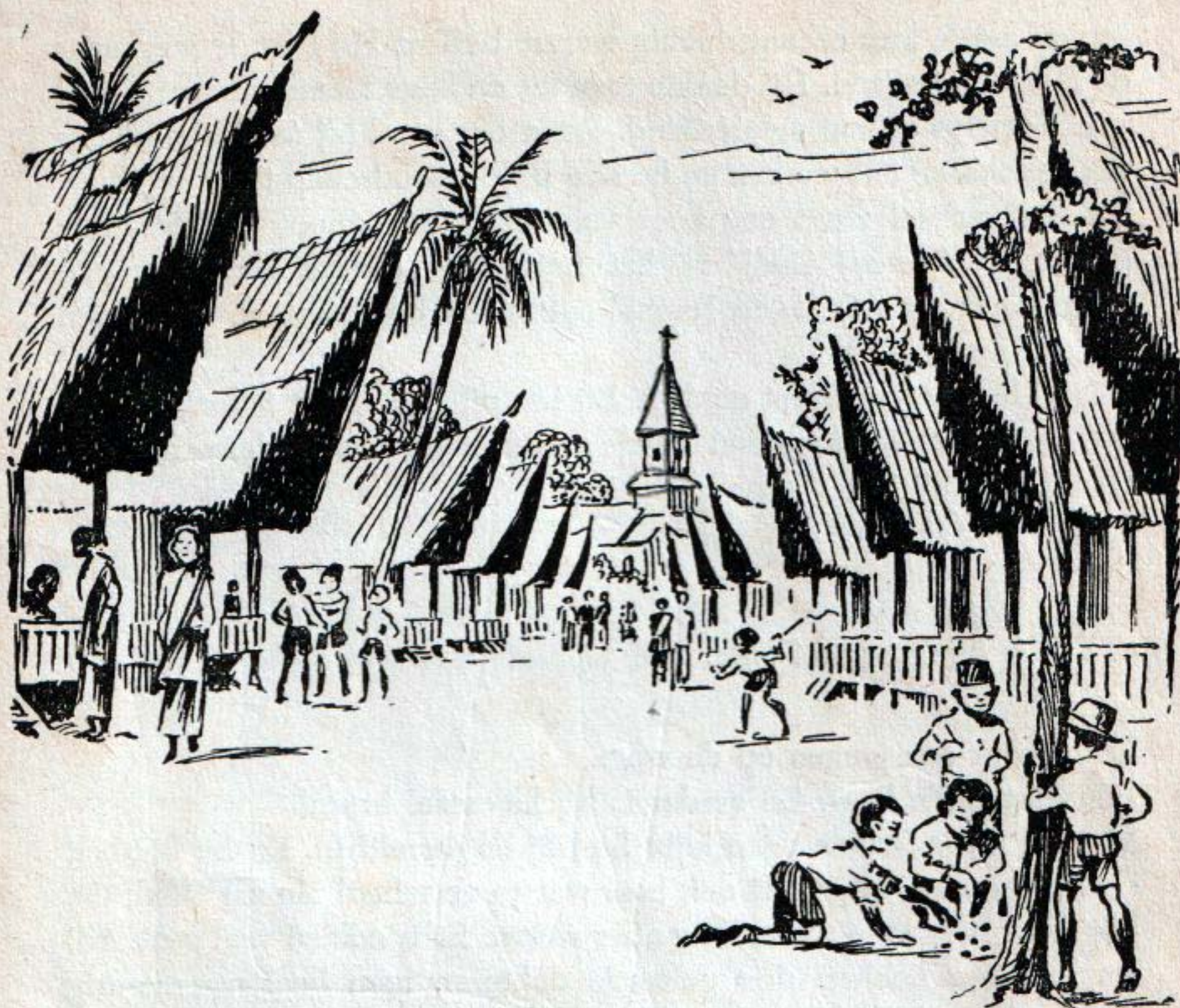
Nu woont Bonar bij de melaatsen in het dorp. Hij was maar tijdelijk in het ziekenhuis. Want dat is bestemd voor melaatsen, die er nog een kwaal bij hebben, zoals malaria, blindedarmontsteking, of iets anders. Wat is Bonar verwonderd, als hij al die nette huisjes ziet van precies dezelfde vorm als de Batakse huizen in de dorpen! Ook met een zadelvormig dak en een fraai uitgesneden voorgevel! En alles veel zinderlijker dan in de gewone dorpen! In één van deze nette huisjes komt Bonar nu te wonen, bij twee melaatse mannen.

In het dorp woont ook een melaatse onderwijzer. Die geeft les aan een groepje melaatse kinderen, in een eenvoudig lokaaltje. Er zijn leien om op te rekenen en boekjes om uit te lezen.

Bonar is vroeger, toen zijn ouders leefden, ook wel eens naar school geweest. Nu gaat hij trouw elke dag! Door zijn vlijt kan hij spoedig goed rekenen en heel aardig lezen.

De mooiste les vindt hij de vertelling uit de Bijbel. De onderwijzer kan fijn vertellen. En Bonar is dan een en al oor. Er is alleen 's ochtends school. 's Middags speelt hij met zijn schoolmakkertjes. Ze knikkeren, voetballen en tolleren graag, of spelen verstoppertje. Hun tol snijden ze zelf van hard hout. Steeds hebben ze pret en zo vergeten ze vaak hun nare ziekte. De dagen en weken vliegen om!

Dan komt er een bijzondere avond: Kerstfeest! Jong en oud, alles

trekt naar de kerk. Sommige melaatsen, die moeilijk lopen, worden door sterke kameraden naar de kerk gedragen.

Natuurlijk is Bonar ook van de partij! Wat ziet hij daar in de kerk? Een boom? En die is prachtig versierd en vol flikkerende lichtjes.

De vriendelijke directeur is er ook. En kijk, daar zijn ook de beide blanke zusters. En de Batakse verplegers en verpleegsters zijn er ook allemaal!

De directeur beklimt de preekstoel. Hij vertelt een mooi verhaal. De Zoon van de machtige Hemelkoning woonde eerst in het Hemelse paleis. Hij was daar rijk en erg gelukkig. Toen Hij zag, dat de men-

sen op aarde arm en ongelukkig waren, besloot Hij hen de weg naar de Hemel te wijzen. Hij daalde toen uit de hoge Hemel neer en werd van Hemelprins een mensankind. Want dat vond hij de beste manier om de mensen te bereiken en hen de Blijde Boodschap te vertellen.

Na het verhaal zingt een koor van melaatse mannen het bekende kerstlied: „Ere zij God!” in het Bataks en daarna een koor van melaatse vrouwen: „Stille Nacht” ook in de Batakse taal. Wat doen ze hun best!

't Is al laat als het feest eindigt. Bij het uitgaan krijgt ieder nog een cadeau. Bonar ontvangt een boekje met plaatjes en een blauw broekje. Of hij ook blij is!

8. Terug bij Oom en Tante.

Daar loopt een jongen op de weg.

Pikzwart is z'n haar. En verder is hij helemaal bruin!

Met z'n pittig bruine ogen kijkt hij blij de wereld in. En hij babbelt er lustig op los. Hij heeft ook heel wat te vertellen! En z'n Oom, die blij naast hem loopt, wil graag alles weten. Er is ook zo veel gebeurd! Na een jaar hebben drie geleerde doktoren hem heel nauwkeurig onderzocht. Ze hebben hem daarna blij gefeliciteerd en gezegd: „Kereltje, je bent helemaal beter, hoor! En je hoeft niet meer bang te zijn. Je mag nu naar je familie terugkeren. Wel moet je voorlopig elke drie maanden naar Hoeta-Salem terug komen voor een kort onderzoek!” Natuurlijk heeft hij dat beloofd.

Toen heeft de directeur een brief aan Oom geschreven. Die is dadelijk gekomen. Want Oom en Tante hielden toch veel van hem. Ze hebben zich vaak angstig gemaakt om hun neefje! En Oom heeft erg veel spijt gehad van het dobbelen.

Oom vertelt ook, dat hij en Tante beide met heel hard werken hun schulden geheel vereffend hebben. Bonar komt bij hen wonen en blijft voor altijd bij hen. Oom weet wel geschikt werk voor hem ook. En ze zullen steeds lief voor hem zijn.

Zo lopen ze en zo babbelen ze blij. De zon heeft nog nooit zo blij geschenen als vandaag, denkt Bonar.

Onder z'n arm draagt hij een kostbaar cadeau, een dik boek met wel 600 prachtige platen. 't Is een geschenk van de vriendelijke directeur van Hoeta-Salem. Dat mooie boek mag hij altijd houden! Hij neemt het mee naar het huis van Oom. Hij zal er Oom en Tante elke avond uit voorlezen! Dat zullen ze vast fijn vinden. Want zelf kunnen ze niet lezen.

Oom knikt maar en Bonar babbelt maar.

Misschien komen de burens ook graag meeluisteren naar die mooie verhalen. Ik ga ze vast vragen, besluit Bonar.

En dan z'n vriendjes van vroeger! Wat zullen die de platen ook mooi vinden!

En wat duurt het lang vóór je zo'n dik boek uit hebt. En als het uit is, wel, dan begin je weer van voren af aan!

't Is nacht geworden. Weer ligt Bonar op het matje op de harde houten vloer. Even verder liggen Oom en Tante. Die slapen, maar geruisloos doen ze 't niet!

Bonar is nog wakker. Hij wil nog niet slapen. Hij denkt nog es heerlijk na over al de mooie dingen, die hij vandaag gekregen heeft.

Hij heeft z'n Oom en Tante teruggekregen. En weet heel zeker, dat ze echt veel van hem houden. En dat Oom nooit weer dobbelen zal. Hij heeft z'n gezondheid teruggekregen. En z'n vriendjes. Hij heeft een heel mooi boek vol prachtige platen gekregen.

En dan nog wat. Dat is het mooiste. Hij weet nu ook van Jezus, de trouwe Kindervriend!

Kijk, daar komt Bonar overeind, gaat op z'n knietjes liggen en zegt fluisterend: „Lieve Jezus, machtige Hemelheer, ik heb in het dikke boek heel veel mooie dingen over U gelezen. En dat U zoveel van kinderen houdt. Ik ben maar een arm bruin Bataks jongetje. Maar ik heb gelezen, dat U dáár niet naar kijkt, alleen naar 't hart! Lieve Jezus, ik wil U graag liefhebben. En mag ik dan ook een vriendje van U worden?”

Dan gaat Bonar weer liggen.
Blij en dankbaar valt hij in slaap.
Vlak naast hem op de grond ligt het dikke boek.
En 't is: de Kinderbijbel van Van de Hulst in de Batakse taal!

Koninklijke Drukkerij C. C. Callenbach N.V.
Nijkerk

